



Нараджэнне Святла

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

На працягу двух тысячагоддзяў людзі, паўтараючы падзвіг дабрадзейных мудрацоў, імкнуцца прынесці Народжанаму ў Віфлееме Богадзіцяці свае заповітныя прынашэнні. А якія дары мы можам прынесці сёння да ясляў Немаўляці Хрыста? У нас свайго нічога няма, усё, што маем, — дар Божы. Але нашымі дарамі Яму могуць стаць плады нашай любові да Бога, плады духу: «любоў, радасць, мір, доўгажывінасць, добрасць, міласэрнасць, вера, лагоднасць, устрыманасць», бо калі «мы жывём духам, то паводле духу і ўчынкi рабіць павінны. Не будзем ганарыцца сабою, адзін аднаго раздражняць, адзін аднаму зайздросціць» (Гал. 5, 22—26). Спасіцель чакае ад нас дзейснай любові да нашых бліжніх — служэння ім: «Насіце цяжары адзін аднаго, і гэтак выканаеце закон Хрыстоў» (Гал. 6, 2); пакрываце ўсё любоўю; «цярпеннем вашым здобудзьце душы вашы» (Лк. 21, 19); будзьце «уважлівымі адно да аднаго, заахвочваючы да любові і добрых спраў» (Яўр. 10, 24), стаўцеся да навакольных людзей з любоўю і лагоднасцю, у мірным духу, каб справамі мы маглі сведчыць аб духоўнай сіле і прыгажосці Прусаўля, каб у святле Хрыстовым ішлі прадвызначаным Богам жыццёвым шляхам, усхваляючы Госпада і Спасіцеля нашага і дзякуючы Яму.

Наследуючы ў любові Спасіцелю, молячыся за тых, што крыўдзяць нас і гоняць нас (гл. Мф. 5, 44),

клапоцячыся пра дабро не толькі прусаўляўных, але і ўсяго народа, Бацькаўшчыны нашай і Царквы Хрыстовай, будзем імкнуцца рабіць добрыя справы, якія ператвораць нас і будуць спрыяць змене да лепшага навакольнага свету. Здабыўшы Божую любоў і знаходзячыся ў Святой Прусаўляўнай Царкве, захоўваючы яе адзінства, мы робімся адзіным Целам Хрыстовым, Якое не зможа ў гэтым свеце перамагчы ніякае зло і беззаконне, бо «святло ў цемры свеціць» і святло ісціннага жыцця цемра агарнуць не можа (Ін. 1, 5).

Праасвяшчэнныя архіпастыры, шануюныя айцы, пачэсныя інакі і інакіні, дарагія браты і сёстры, апяваючы ў гэтую святую ноч светаспасіцельнае свята Раства Хрыстовага, хачу малітоўна пажадаць кожнаму з вас здароўя душэўнага і цялеснага, міру ў вашых сем'ях.

Навалецце, якое надышло, няхай будзе для ўсіх народаў Бацькаўшчыны нашай годам благаслаўленага міру і стваральнай працы! Божае благаслаўленне няхай будзе з усімі вамі на ўсіх шляхах вашага жыцця.

**Павел,
Мітрапаліт Мінскі і Заслаўскі,
Патрыяршы Экзарх усяе Беларусі**

*Раства Хрыстова
2018/19 гг.,
горад Мінск.*

Сацыяльны клопат

ПАЗВАНІЦЕ МНЕ Ў ДАМАФОН...

Былыя вязні канцлагераў чакаюць валанцёраў

— Я ўжо шмат гадоў адзінока. Раней у мяне было два сябры — тэлевізар і кніга. Я ўручную складаў картатэку літаратуры па гістарычных падзеях (напрыклад, што было напісана пра часы праўлення Кацярыны, Пятра Першага). Але з узростам пачаў сляпуць. І мне давлялася расстасца і з кнігай, і з тэлевізарам. І тут да мяне ў дамафон пазваніў малады чалавек... І я быў бы задаволены, каб праз некаторы час мне патэлефанавала некалькі такіх валанцёраў, люблю гутарыць з моладзю. Магу расказаць і пра вайну...

Барыс Заблоцкі — адзін з падапечных праекта «Даступная медыцынская дапамога і догляд», у межах якога валанцёры наведваюць людзей ваеннага пакалення. З гэтым дзядулем не засумуеш. Барыс Міхайлавіч не толькі цікавіцца гісторыяй і можа шмат чым падзяліцца. Уражае яго аптымізм і пачуццё гумару. Знайшлася ў яго і навагодняя гісторыя. Ён успомніў, як віншаваў сваіх калег у касцюме Дзеда Мароза, а адзін дужа моцны дзяцюк згроб яго, пасадзіў на стол і залхнуў у рот цукерку разам з барадой ды вусамі. Дзядуля Мароз тады ледзь уцёк.

Барыс Міхайлавіч бясконца жартуе і нават са сваіх хвароб можа пакпіць. Маўляў, вочы падводзяць, увязваюць ён раз за жанчынай, усё вершамі сыпаў, а падышоў бліжэй, разгледзеў, што гэта хлопец, ажно засмуціўся, што дарэмна распінаўся...

Максім Лагуновіч, студэнт Беларускага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта, які прыходзіць дапамагаць гэтаму дзядулю, прызнаецца, што такое сяброўства дае яму вельмі многа. Разам яны шукалі звестак пра сваякоў Барыса Міхайлавіча, якія ваявалі на фронце, хлопец дапамагаў свайму старэйшаму сябру пісаць лісты...

Для студэнтаў медыцынскага ўніверсітэта ўдзел у праекце яшчэ і добрая практыка. Яны больш да-

ведваюцца пра састарэлых людзей, хвалююцца пра іх здароўе, калі трэба, ходзяць у аптэкі і заказваюць талоны ў паліклініках, могуць памераць ціск ці дапамагчы па гаспадарцы.

— Можна часта пачуць, што састарэлы ўзрост — гэта страшна. А я гэта бачыў. Хадзіў да свайго падапечнага, калі ён яшчэ жыў з жонкай і калі ён застаўся адзін і перажываў такую вялікую страту, — заўважае яшчэ адзін з валанцёраў Станіслаў Сеньковіч. — У галаве нешта ўключаецца, і пачынаеш больш цаніць людзей, якія побач, па-іншаму ставіцца да сваякоў. Разуумееш, наколькі важна лішні раз ім патэлефанавець.

Як заўважыла супрацоўніца тэрытарыяльнага цэнтра сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва Маскоўскага раёна Тамара Пяткевіч, у раёне многа людзей, якія маюць патрэбу ў дапамозе, у тым ліку былыя вязні і іншыя прадстаўнікі ваеннага пакалення, і сацыяльныя работнікі не заўсёды могуць удзяліць усім увагу. І далучэнне да справы грамадскіх арганізацый сапраўды аказалася вельмі карысным, тым больш што дабрачыннае аб'яднанне «Цэнтр па аказанні сацыяльных паслуг розным катэгорыям насельніцтва» ў межах вышэйзгаданага праекта працавала ў тым ліку і з дзядулямі і бабулямі, якіх хваробы прыкавалі да ложка.

Як аказалася, дапамога патрэбна была не толькі былым вязням, але і іх сваякам, якія даглядаюць немабільных бабур і дзядуляў і не маюць патрэбных ведаў і навыкаў. Праблема ўзнікае нават з тым, каб падняць, перавярнуць, перасунуць ляжачага чалавека, асабліва калі такі хворы многа ваюць. А часта такія аперацыі даводзіцца рабіць хударлявым. Да таго ж трэба перасоўваць людзей з болямі, язвамі, пролежнямі. І тым не менш усё гэтыя складанасці можна пераадолець, калі ведаць пра сучасныя сродкі догляду ляжачых хворых,

пацікавіцца навуковымі падыходамі, кінэстэтыкай.

Спецыяліст-кансультант па доглядзе цяжкахворых людзей Галіна Корж, якая мае вельмі багаты вопыт у гэтай справе (працавала ў хоспісе і ДOME міласэрнасці), раскажае, якія праблемы адкрываліся, калі яна наведвала сем'і: «Часам сваякі не ведаюць, як правільна надзець памперсы старому, як памыць галаву. Былі выпадкі, калі з-за недахопу ведаў у родных некаторыя падапечныя заставаліся нямытымі некалькі месяцаў.

Існуе шмат розных хітрыкаў, якія могуць значна спрасціць догляд немабільнага чалавека. Так, у заходніх краінах сёння часта выкарыстоўваюць коўзкія прасціны, каб перасунуць чалавека ў правы, левы бок, перасадзіць з ложка ў калыску і вывезці на вуліцу, даставіць да машыны. А некаторыя састарэлыя, якія раней не маглі рухацца, адчуваюць, што на падобнай прасціне самі могуць «паслізгаць» — і павярнуцца.

Галіна Корж упэўнена, што многія ляжачыя хворыя здольныя да большай самастойнасці, калі правільна арганізаваць іх прастору. Камусьці можна абсталяваць палічку, раскладзі на ёй неабходныя прадметы. А некаторых наогул можна паставіць на ногі. Бывае, што чалавек толькі на некаторы час страчвае мабільнасць (напрыклад, пасля аперацыі), але калі дзейнічаць няправільна, можна так і пакінуць яго ляжачым. Часам родныя, каб дапамагчы, трацяць вялікія сродкі, а пасля атрымліваецца, што новая мэбля не спрашчае жыццё старых, а, наадварот, дадае перашкод. Напрыклад, з высокага медыцынскага ложка складана ўзняцца.

Не дзіва, што многія сем'і, якія спачатку з недаверам глядзелі на дапамогу валанцёраў (маўляў, чаму тут можна навучыць), пасля пакідалі ў анкетах шмат падзяк і пажаданняў, каб падобныя веды становіліся даступнымі.

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ.

Жаночы бізнес

Прадпрымальная землеўласніца

Сацыяльны праект з такой назвай стартаваў у Беларусі для ініцыятыўных жанчын, якія жадаюць заняцца вырошчваннем сельскагаспадарчых культур для атрымання прыбытку. Мяркуюцца, што не менш як 500 яго ўдзельніц створаць на сваіх сядзібных участках практычныя лабараторыі і бясплатна атрымаюць у карыстанне цяпліцы, насенне, грунт і ўгнаенне.



Увесь год сялячанак будуць бясплатна вучыць асновам аграбізнесу. Першы этап праекта, у якім паўдзельнічалі 25 жанчын, прайшоў, дарэчы, у канцы снежня. Удзельніцы даведаліся пра ўжо рэалізаваныя праекты і шляхі ўвасаблення бізнес-ідэй.

Арганізатары аграрнага рамяства для жанчын, «Беларускі дзіцячы фонд» і тэрытарыяльны цэнтр сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва Аршанскага раёна кажуць, што праграма адукацыйнага праекта скіравана на навучанне вырошчванню, апрацоўцы і рэалізацыі сельскагаспадарчай прадукцыі з мэтай занятасці і самазанятасці насельніцтва.

Як адзначыла загадчыца аддзялення сацыяльнай адаптацыі і рэабілітацыі тэрытарыяльнага цэнтра сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва Аршанскага раёна Таццяна САЛТАНАВА, падчас навучання аграрныя бізнесвумен атрымаюць комплексную падтрымку ў рэалізацыі прадпрымальніцкіх праектаў. Ім абяцаюць прапанаваць дакладны план дзеянняў, аправаваны рашэнні, тэхналогіі і інструменты кіравання праектамі. Жанчыны атрымаюць працуючую мадэль фермерскай гаспадаркі па раслінаводстве для далейшай рэалізацыі.

Падчас наступнага этапу праекта, які пачнецца ў студзені, удзельніцы наведваюць шэраг аграбизнесу і бізнес-інкубатар Маладзёжнай сацыяльнай службы ў Мінску, дзе для іх пройдуць лекцыі і майстар-класы.

— Усе гэтыя ўстановы — нашы патэнцыйныя партнёры, якія ў будучыні змогуць дапамагчы ўдзельніцам у вытворчасці, перапрацоўцы, упакоўцы і прасоўванні прадукцыі, — заўважыла **Рыма ЕПУР, выканаўчы дырэктар праекта.** — Азнаёміўшыся з прыкладамі ўдалых фермерскіх і асабістых падсобных гаспадарак, жанчыны атрымаюць вопыт рашэння нестандартных задач, рэалізацыі творчага і прадпрымальніцкага патэнцыялу, кансультацыі экспертаў.

Да канца года кожная ўладальніца прысядзібнага ўчастка зможа сабраць уласны ўраджай і падлічыць прыбытак ад яго рэалізацыі. Сярод удзельніц праекта з'явіцца ментары, якія змогуць далучыць да бізнесу аднасьлячанака, упэўнены арганізатары.

«Звязда» будзе сачыць за рэалізацыяй праекта і абавязкова пазнаёміцца з яго ўдзельніцамі, каб даведацца, наколькі цяжка і рэальна пачаць свой аграрны бізнес і стаць прадпрымальнай землеўласніцай.

Ірына СІДАРОК.

На сувязі!

Бясплатны інтэрнэт на віцебскіх маршрутах

МТС забяспечыў Wi-Fi-доступ на 32 аўтобусных рэйсах, якія адпраўляюцца з Віцебска. Цяпер іх пасажыры могуць бясплатна карыстацца інтэрнэтам. Аўтобусы з Wi-Fi курсіруюць на прыградных і міжгародніх маршрутах.

Бясплатны інтэрнэт з'явіўся на маршрутах паміж Віцебскам і Мінскам. Заставацца онлайн можна падчас паездкі з абласнога цэнтра ў Лепель, Глыбокае, Расоны, Ушачы, Паставы, Браслаў, Чашнікі, Наваполацк і Новалукомль. Акрамя Віцебска, аўтобусы з Wi-Fi выязджаюць з аўтавакзалаў Наваполацка, Оршы, Глыбокага і Браслава. У прыватнасці, карыстацца інтэрнэтам можна ў аўтобусах з Оршы ў Віцебск, Наваполацк, Лепель, Горкі, Арэхаўск і Шыбекі.

Бясплатны Wi-Fi даступны любому пасажыру аўтобуса. Трэба толькі прайсці ідэнтыфікацыю: увесці нумар мабільнага тэлефона на партале аўтарызацыі. У адказ прыйдзе SMS з кодам, які трэба пазначыць пры падключэнні. Сетка наладжаная такім чынам, каб інтэрнэтам маглі камфортна карыстацца ўсе пасажыры. Заказычым Wi-Fi ў аўтобусах выступіла прадпрыемства «Віцебскаблэўтатранс».

«Бясплатны інтэрнэт у грамадскім транспарце паступова становіцца стандартам якасці абслугоўвання, попыт на яго расце, — падкрэслівае начальнік упраўлення па рабоце з кліентамі Людміла САУЧУК. Усе часцей пасажыры цікавяцца, ці ёсць Wi-Fi ў салоне, і як да яго падключыцца. І ўсё больш перавозчыкаў звяртаюцца да нас дзеля ўкаранення гатовых рашэнняў «пад ключ» з тым, каб забяспечыць карыстальніка якасным інтэрнэтам на працягу ўсяго маршруту».

Надзея НІКАЛАЕВА.